

Mål C-502/20**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

5 oktober 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour d'appel de Mons (Belgien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

22 september 2020

Klagande, ursprunglig svarande:

TP

Motpart, ursprunglig käreande:

Institut des experts en automobiles

1. Saken och omständigheterna i målet:

- 1 TP var under många år yrkesverksam som fordonsexpert i Belgien.
- 2 TP är bosatt i Storhertigdömet Luxemburg sedan den 28 januari 2014 och uppger att han sedan dess bedriver sin huvudsakliga verksamhet där.
- 3 Institut belge des experts en automobiles (Belgiska institutet för fordonsexperten) (nedan kallat IEA) anmodade TP i september 2015 att anpassa sig till gällande bestämmelser genom att ansöka om att bli registrerad i förteckningen över institutets ordinarie medlemmar.
- 4 TP bestrider skyldigheten att bli registrerad i förteckningen över IEA:s ordinarie medlemmar. Han uppger vidare att han även utför några expertbedömningar utanför Storhertigdömet Luxemburg (i Belgien, Frankrike, Tyskland eller Schweiz) och begär av det skälet att han ska registreras i förteckningen över fordonsexperten som temporärt och tillfälligt utövar yrket i Belgien.

- 5 IEA anser att TP bedriver en olaglig och illojal verksamhet som fordonsexpert genom att inte vara registrerad i förteckningen över institutets ordinarie medlemmar.
- 6 Den 28 februari 2017 väckte IEA talan mot TP vid ordföranden för Tribunal de commerce du Hainaut, avdelningen för Charleroi (Belgien), om förbuds föreläggande avseende verksamheten som fordonsexpert och användningen av titeln fordonsexpert.
- 7 I ett genkärsmål yrkade TP att det skulle fastställas att han är registrerad i förteckningen över fordonsexperter som utövar yrket temporärt och tillfälligt.
- 8 I dom av den 29 november 2017 biföll ordföranden i huvudsak talan om förbuds föreläggande och ogillade genkärsmålet.
- 9 Genom överklagande som inkom den 15 februari 2018 överklagade TP domen till Cour d'appel de Mons.
- 10 I dom av den 3 december 2019 beslutade Cour d'appel följande:
 - På grundval av handlingar som ingetts av TP slog Cour d'appel fast att TP är etablerad i Storhertigdömet Luxemburg i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer.
 - Cour d'appel konstaterade att TP sedan år 2016 har begärt att bli registrerad i förteckningen över fordonsexperter som utövar yrket temporärt och tillfälligt i den mening som avses i artikel 6 i lagen av den 15 maj 2007, men att han har nekats detta på grund av att hans tillhandahållande av tjänster varken är ”temporärt” eller ”tillfälligt”.

2. Aktuella bestämmelser:

Unionsrätt

Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer

- 11 Skäl 5 har följande lydelse:

”Mot bakgrund av de olika system som inrättats för å ena sidan temporärt och tillfälligt tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster och å andra sidan etablering bör kriterierna för att skilja mellan dessa två begrepp förtydligas, för det fall att den som tillhandahåller en tjänst flyttar till den mottagande medlemsstatens territorium.”
- 12 I skäl 7 anges följande:

”De mottagande medlemsstaterna får vid behov och i enlighet med gemenskapslagstiftningen föreskriva krav på underrättelse. Dessa krav bör inte leda till en oproportionerlig börda för tjänsteleverantörer och hindra utövandet av friheten att tillhandahålla tjänster eller göra det mindre attraktivt ...”

13 I artikel 5 föreskrivs följande:

”Principen om friheten att tillhandahålla tjänster

1. Utan att det påverkar särskilda bestämmelser i gemenskapslagstiftningen eller tillämpningen av artiklarna 6 och 7 i detta direktiv får inte medlemsstaterna av skäl som rör yrkeskvalifikationerna inskränka friheten att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat

a) om tjänsteleverantören är lagligen etablerad i en medlemsstat för att där utöva samma yrke (nedan kallad ’etableringsmedlemsstaten’) och

...

2. Bestämmelserna i denna avdelning skall tillämpas enbart om tjänsteleverantören flyttar till den mottagande medlemsstatens territorium för att temporärt och tillfälligt utöva ett yrke enligt punkt 1.

Huruvida tillhandahållandet av tjänsten är temporärt och tillfälligt skall bedömas från fall till fall, i synnerhet på grundval av tjänstens varaktighet, frekvens, periodicitet och kontinuitet.

3. En tjänsteleverantör som förflyttar sig skall omfattas av de yrkesregler av yrkesmässig, yrkesrättslig eller administrativ art som har direkt samband med yrkeskvalifikationerna, till exempel yrkesdefinitionen, användningen av titlar och allvarlig försummelse i yrkesutövningen som har direkt och specifikt samband med konsumentskydd och konsumentssäkerhet samt de disciplinära bestämmelser som tillämpas i den mottagande medlemsstaten på personer som utövar samma yrke i den medlemsstaten.”

14 I artikel 6 föreskrivs följande:

”Undantag

I enlighet med artikel 5.1 skall den mottagande medlemsstaten medge tjänsteleverantörer som är etablerade i en annan medlemsstat undantag från de krav som ställs på yrkesutövare som är etablerade inom den mottagande medlemsstatens territorium i fråga om

a) tillstånd från, registrering eller medlemskap i en yrkesorganisation eller motsvarande organ; för att underlätta tillämpningen av disciplinära bestämmelser som gäller på territoriet, enligt artikel 5.3 i detta direktiv, får medlemsstaterna

föreskriva antingen automatisk tillfällig registrering eller proformamedlemskap i en sådan yrkesorganisation eller motsvarande organ ...”

15 I artikel 7 föreskrivs följande:

”Förhandsunderrättelse om tjänsteleverantören förflyttar sig

1. Medlemsstaterna får kräva att en tjänsteleverantör som för första gången förflyttar sig från en medlemsstat till en annan för att tillhandahålla tjänster på förhand skriftligen skall underrätta den behöriga myndigheten i den mottagande medlemsstaten, inklusive uppgifter om eventuellt försäkringsskydd eller annat personligt eller kollektivt skydd rörande yrkesansvar. En sådan underrättelse skall förnyas en gång om året om tjänsteleverantören har för avsikt att tillhandahålla temporära eller tillfälliga tjänster i den medlemsstaten under det året. Tjänsteleverantören får lämna underrättelsen på valfritt sätt ...”

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden

16 Skäl 31 har följande lydelse:

”Detta direktiv överensstämmer med och påverkar inte Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer ... När det gäller tillfälligt tillhandahållande av tjänster över gränserna innehåller detta direktiv ett undantag från bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster, vilket innebär att avdelning II om friheten att tillhandahålla tjänster i direktiv 2005/36/EG inte påverkas. Därför påverkar bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster inte någon av de åtgärder som enligt det direktivet är tillämpliga i den medlemsstat där en tjänst utförs.”

17 I artikel 16 föreskrivs följande:

”Frihet att tillhandahålla tjänster

1. Medlemsstaterna skall respektera tjänsteleverantörernas rätt att tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat än den där de är etablerade.

Den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls skall garantera rätten att fritt få tillträde till och utöva tjänsteverksamhet inom dess territorium.

...

2. Medlemsstaterna får inte begränsa friheten att tillhandahålla tjänster när det gäller en tjänsteleverantör som är etablerad i en annan medlemsstat genom att ställa något av följande krav:

a) Skyldighet för tjänsteleverantören att vara etablerad inom landets territorium.

- b) Skyldighet för tjänsteleverantören att erhålla ett tillstånd från de behöriga myndigheterna, inklusive inskrivning i ett register eller registrering av en yrkesorganisation eller yrkessammanslutning på landets territorium, utom i de fall som föreskrivs i detta direktiv eller i andra gemenskapsrättsakter ...”

18 I artikel 17 föreskrivs följande:

”Ytterligare undantag från friheten att tillhandahålla tjänster

Artikel 16 skall inte tillämpas på följande:

...

- 6) Områden som omfattas av avdelning II i direktiv 2005/36/EG samt av krav i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls vilka innebär att en verksamhet förbehålls en viss yrkeskategori ...”

Nationell rätt

Loi du 12 février 2008 instaurant un cadre général pour la reconnaissance des qualifications professionnelles UE (lag av den 12 februari 2008 om inrättande av en allmän ram för erkännande av yrkeskvalifikationer inom EU)

19 Genom artikel 6 har artikel 5.2 i direktiv 2005/36 införlivats med samma lydelse, nämligen följande:

”Bestämmelserna i denna avdelning ska tillämpas enbart om tjänsteleverantören flyttar till Belgiens territorium för att temporärt och tillfälligt utöva ett yrke enligt artikel 7 § 1.

Huruvida tillhandahållandet av tjänsten är temporärt och tillfälligt ska bedömas från fall till fall, i synnerhet på grundval av tjänstens varaktighet, frekvens, periodicitet och kontinuitet.”

20 Genom artikel 8 (Undantag från kravet på tillstånd) har artikel 6 i direktiv 2005/36 införlivats.

21 Genom artikel 9 (Regler om underrättelse vid det första tillhandahållandet av tjänster) har artikel 7 i direktiv 2005/36 införlivats.

Loi du 15 mai 2007 relative à la reconnaissance et à la protection de la profession d'expert en automobiles et créant un Institut des experts en automobiles (lag av den 15 maj 2007 om erkännande och skydd av yrket som fordonsexpert och om inrättande av ett institut för fordonsexperter)

22 I artikel 5 föreskrivs följande:

”§ 1. Ställningen som ordinarie medlem eller provmedlem i Institutet för fordonsexperter ska beviljas varje fysisk person som vill etablera sig i Belgien som fordonsexpert och som ansöker om detta och som uppfyller följande villkor:

...

2) Tillhandahålla ett av följande bevis på yrkeskvalifikationer:

...

b) Ett kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer som har utfärdats av en medlemsstat i Europeiska unionen, ... i de fall och på de villkor som fastställs i kapitel I avdelning III i lagen av den 12 februari 2008 om inrättande av en ny allmän ram för erkännande av yrkeskvalifikationer inom EG ...”

23 I artikel 6 föreskrivs följande:

”För det fall medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, inom ramen för friheten att tillhandahålla tjänster, flyttar till Belgien för att för första gången temporärt och tillfälligt utöva yrket som fordonsexpert, ska de på förhand skriftligen underrätta den behöriga avdelningen vid institutets råd, i enlighet med artikel 9 § 1 i lagen av den 12 februari 2008 om inrättande av en ny allmän ram för erkännande av yrkeskvalifikationer inom EG ... De ska skrivas in i registret över tillhandahållandet av tjänster i enlighet med artikel 8 a i ovannämnda lag ...”.

3. Cour d’appels bedömning:

24 Cour d’appel framhåller först och främst att direktiv 2006/123 om tjänster på den inre marknaden uttryckligen har låtit de regler för tillhandahållande av tjänster som infördes genom direktiv 2005/36 om erkännande av yrkeskvalifikationer förbli oförändrade. För att återge lydelsen i skäl 31 i ”tjänstedirektivet”, påverkar bestämmelsen om friheten att tillhandahålla tjänster inte någon av de åtgärder som enligt direktiv 2005/36 är tillämpliga i den medlemsstat där en tjänst utförs.

25 Direktiv 2005/36/EG införlivades delvis med belgisk rätt genom lagen av den 12 februari 2008, i vilken det anges att friheten att tillhandahålla tjänster ska tillämpas enbart om tjänsteleverantören flyttar till Belgiens territorium för att temporärt och tillfälligt utöva [sin verksamhet].

26 I lagen av den 15 maj 2007, vilken är anpassad till fordonsexperter, anges samma princip om friheten att tillhandahålla tjänster när verksamheterna utövas temporärt och tillfälligt.

27 I förevarande fall är TP, efter att under många år ha varit etablerad i Belgien, numera etablerad i Storhertigdömet Luxemburg och han begär att få bli inskriven i Belgien i registret över fordonsexperter som temporärt och tillfälligt utövar yrket, i den mening som avses i artikel 6 i lagen av den 15 maj 2007.

- 28 Han har ingett en sammanställning över gemenskapsinterna tillhandahållanden av tjänster, av vilken det framgår att han har utfört några uppdrag i Belgien, men att merparten av hans yrkesverksamhet i dag äger rum utanför Belgien. Verksamhetens omfattning är inte enkel att mäta, men den skulle kunna betecknas som ”underordnad”: andelen 1 på 100 har nämnts.
- 29 IEA har beslutat att inte skriva in TP i registret över fordonsexperter som temporärt och tillfälligt utövar yrket på grund av att han inte utövar en temporär verksamhet, utan endast fortsätter med en tidigare verksamhet, eftersom han har varit etablerad i Belgien under mer än 25 år. Cour d’appel anser att det innebär att förekomsten av en tidigare verksamhet som är varaktig och regelbunden i en medlemsstat utgör hinder för att betrakta samma verksamhet som temporär efter det att etableringen har flyttats till en annan medlemsstat.
- 30 Cour d’appel vill få klarhet i huruvida detta avslagsbeslut utgör hinder för etableringsfriheten i Storhertigdömet Luxemburg. Den ställer därför en första fråga till EU-domstolen, vilken anges nedan under a.
- 31 IEA har vidare beslutat att inte skriva in TP i registret över fordonsexperter som temporärt och tillfälligt utövar yrket på grund av att han utförde tjänster i Belgien under åren 2016 och 2017 (minst en tjänst per kvartal och, under 3:e och 4:e kvartalet år 2016, 3–5 tjänster), vilket gör att verksamheten är regelbunden, och inte längre tillfällig.
- 32 Cour d’appel har anmodat IEA att precisera när en verksamhet förlorar sin tillfälliga karaktär, då hänvisningen till enbart begreppen varaktighet, frekvens, periodicitet och kontinuitet är obestämd.
- 33 I skalan mellan ”enstaka” eller ”sporadisk” och ”tillhandahållanden av tjänster i mindre omfattning jämfört med heltidsverksamhet” (exempel: andelen 1 på 100), möjliggör vagheten i artikel 6 i lagen av den 12 februari 2008 alla slags tolkningar, och på grund av detta ett visst godtycke av den myndighet som beslutar om registrering i förteckningen.
- 34 Eftersom frågan huruvida de aktuella verksamheterna är temporära och tillfälliga ska bedömas inte bara i förhållande till tjänstens varaktighet, utan även i förhållande till dess frekvens, periodicitet och kontinuitet, drar Cour d’appel därav slutsatsen att det inte på förhand tycks vara uteslutet att de i viss mån är återkommande.
- 35 I motsats till vad IEA hävdar, bör på samma sätt tjänstens temporära karaktär inte hindra att tjänsteleverantören skaffar sig viss infrastruktur, såsom ett kontor, i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls.
- 36 Cour d’appel ber följaktligen EU-domstolen i den andra frågan som anges under b att ta ställning till huruvida IEA:s tolkning är förenlig med de ovannämnda bestämmelserna i direktivet, det vill säga i huvudsak artiklarna 5, 6 och 7 i direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer.

4. Tolkningsfrågor:

37 Cour d'appel ställer följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

a) Kan artiklarna 5 b och 6 i den belgiska lagen av den 15 maj 2007 om erkännande och skydd av yrket som fordonsexpert, jämförda med bestämmelserna i lagen av den 12 februari 2008 om inrättande av en allmän ram för erkännande av yrkeskvalifikationer inom EU, särskilt artiklarna 6 och 8 och 9 däri, tolkas så, att en tjänsteleverantör som flyttar sin etablering till en annan medlemsstat inte skulle kunna, efter denna ändring, i sitt ursprungsland, det vill säga Belgien, skrivas in i IEA:s register över temporära och tillfälliga tillhandahållanden av tjänster, för att där utöva en temporär och tillfällig verksamhet? Är en sådan tolkning förenlig med etableringsfriheten som erkänns i unionsrätten?

b) Är det förenligt med de ovannämnda bestämmelserna i direktivet att tolka artiklarna 5 b och 6 i den belgiska lagen av den 15 maj 2007 om erkännande och skydd av yrket som fordonsexpert, jämförda med bestämmelserna i lagen av den 12 februari 2008 om inrättande av en allmän ram för erkännande av yrkeskvalifikationer inom EU, särskilt artiklarna 6 och 8 och 9 däri, så, att begreppet temporär och tillfällig verksamhet utesluter att det är möjligt för en tjänsteleverantör som är etablerad i en ursprungsmedlemsstat att tillhandahålla tjänster i en mottagande medlemsstat om dessa i viss mån är återkommande, utan att vara regelbundna, eller att ha viss infrastruktur där?